

Robinia
pseudoacacia

40

Witte acacia

De Althæa Pers

AS

BLAD

BLOEIWIJZE

BIJPRODUCT

STUIFMEEL

WORTEL

ZAAD

ZOMERTAK

HOUT

SCHORS

VRUCHT

GASTEN DIERLIJK

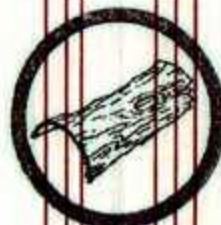
GASTEN PLANTAARDIG

TAKDOORSNEDE

WINTERTAK

Robinia pseudoacacia

Witte acacia

De robinia is een telg uit de vlinderbloemfamilie. Het is een van de grootste en belangrijkste plantenfamilies ter wereld. Hij omvat wel meer dan 17.000 soorten. Het zijn met name de peulvruchten van deze familie die van groot belang zijn voor de voedselindustrie in de wereld. Alle bonen, waaronder ook sojabonen, linzen, pinda's en erwten, zijn alle peulvruchten van planten uit deze familie. Ook klaver en luzerne, die een belangrijke rol vervullen in de dierenvoeding, behoren hiertoe.

¶ De naam vlinderbloem slaat op de vorm van de bloem en niet op zijn bezoekers. Merkwaardig is dat de onjuiste naam acacia zo vast aan de robinia gekleefd zit. De echte acacia is namelijk een heel andere boom. Die werd rond 1820 in Zuid-Europa ingevoerd vanuit Australië. Vroeg in het voorjaar worden takken van deze boom aangeboden als mimosa. Robinia's officiële, tweede botanische naam pseudoacacia, wat *valse acacia* betekent, werkt het misverstand nog eens extra in de hand.

¶ De naam robinia komt van de 17e eeuwse Franse hovenier Jean Robin. Hij was kruidkundige en als zodanig beheerder van de Hortus van Parijs in dienst van Hendrik IV. Robin importeerde als eerste de robinia pseudoacacia in 1601 vanuit het oosten van de

Verenigde Staten. Jarenlang kon de Hortus van Parijs trots zijn op deze stille getuige uit het verleden. In de botanische tuin bevond zich een robinia uit de tijd van de eerste Europese introductie. Hij werd geplant rond 1635 en heeft geleefd tot het begin van de 20e eeuw. Een heel bijzonder feit, temeer daar robinia's gewoonlijk nooit zo'n eerbiedwaardige leeftijd bereiken. In Nederland komen ze in het algemeen voor op leemhoudende zandgrond en in het bijzonder op de Zuid-Limburgse krijthellingen.

¶ De robinia is een boom die een hoogte bereikt van 25 tot 30 meter. Hij heeft een open kroon, laat veel licht door en maakt daardoor een hele lichte indruk. Hij heeft een zeer uitgebreid hartwortelstelsel met veel breed uitwaaierende en ver kruipende wortels. Hij is daardoor uitstekend in staat om losse bodems bijeen te houden.

¶ De robinia is, gelijk alle vlinderbloemigen, in staat om stikstof uit de lucht op te nemen. Deze wordt vastgelegd in wortelknolletjes, die worden gevormd door de inwerking van rhizobium-bacteriën. Hierdoor kan de robinia op droge stikstofarme grond over een eigen stikstofbron beschikken. Bij het afsterven van de knolletjes, of de hele boom, komt de vastgelegde stikstof in de grond terecht en is dus beschikbaar voor andere planten. Dit leidt tot een onderbegroeiing van stikstofminnaars als brandnetel, kleeakruid en vlier. Dit alles maakt de robinia niet erg populair bij natuurbeschermers.

¶ De stam heeft een bruine of grijze schors, hij is dikwijls krom en vooral oudere exemplaren zijn diep gegroefd. Er ontstaat dan een ogenschijnlijk vlechtwerk van brede, kromme lijsten. De takken hebben zeer scherpe, lange stekels die ontstaan door vergroeiing van de steunblaadjes. De schors bevat de giftige stof robine, die bij de mens verzwakking veroorzaakt van de weefsels en in het ergste geval het zenuwstelsel kan verlammen.

¶ De robinia komt laat in het voorjaar in het blad. De bladeren zijn oneven geveerd en staan verspreid langs de takken. De deelblaadjes zijn eirond. Het eindblaadje vertoont aan de top een hartvormige insnijding. De blaadjes draaien langs de steeltjes omhoog zodra het warm wordt of als het gaat regenen.

¶ De bloei vindt plaats aan het begin van de zomer. De sterk geurende, nectarrijke bloemen staan in hangende trossen. De kelk is vaak roodachtig en de kroonbladen zijn roomwit. Het bovenste kroonblad is breed en staat schuin omhoog. Die wordt de vlag genoemd; hij is als het ware het billboard voor de insecten met een aanbieding van de beschikbare honing. Op de vlag bevinden zich streepjes die de weg naar de nectar nog eens extra markeren. Deze streepjes worden het honingmerk genoemd. Toch is de nectar slechts met moeite te bereiken. Het zijn alleen bijen die de kracht en de lange tong hebben om de nectar te verzamelen.

¶ De vrucht is een peul, een tweekleppige doosvrucht, die aan beide zijden van de rugnaad twee

zaadlijsten heeft, waarin de zaden in één rij lijken te staan. De peulvrucht van de robinia springt langs de buiknaad open. De verspreiding door middel van de zaden vindt slechts sporadisch plaats. Het is vooral de wortelopslag die de verspreiding verzorgt.

¶ Het hout van de robinia is een van de beste en duurzaamste houtsoorten van Europa. Helaas wordt het in onvoldoende mate aangeboden om algemene toepassingen mogelijk te maken. Het geelgroene tot bruingroene hout tekent vrij scherp af tegen het smalle, grijsgele spinhout. Het is hard, vast, sterk, nogal zwaar, vrij fijn van nerf en het laat zich goed verwerken. Bovendien heeft het een zeer hoge weerstand tegen insectenaantasting. Het is prima constructiehout en wordt daarnaast veel toegepast voor park-, straat- en tuinmeubilair. Ook voor paalhout, speeltoestellen, vlonders, deuren en kozijnen wordt het veel gebruikt.

¶ Een belangrijke functie van de robinia is, met behulp van bijen, het leveren van honing. Deze is, onder de onjuiste naam van acaciahoning, zeer gewaardeerd.

Vindplaats : Hof van Delftpark, Delft

